

27 Φεβρουαρίου 2023

Περί νηστείας καὶ περὶ θησαυρισμοῦ (Ματθ. 6,16-24) (Γιαννακόπουλος Ἰωήλ Ἀρχιμανδρίτης)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

«Ὅταν δέ νηστεύητε, μή γίνεσθε ὡσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποὶ· ἀφανίζουσι γάρ

τά πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες. Ἀμήν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἀπέχουσι τόν μισθόν αὐτῶν. Σὺ δέ νηστεύων ἄλειψαί σου τήν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπον σου νίψαι, ὅπως μὴ φανῆς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, ἀποδώσει σοὶ ἐν τῷ φανερῷ». Ἡ νηστεία εἶναι ἡ μεγαλυτέρα ἄσκησις τῆς αὐτοκυριαρχίας μας. Οἱ Φαρισαῖοι ἔκαμον καὶ δι' αὐτῆς τὴν ἐπίδειξιν. Ἄφηνον οὗτοι ἄνιπτον τὸ πρόσωπον καὶ ἀπεριποίητον, ἐξήρχοντο μέ ἀναμαλλιάρικο κεφάλι καὶ γένειον ἀκτένιστον (αὐτὸ εἶναι ὁ ἀφανισμός), ἵνα φαίνωνται, ὅτι νηστεύουσι καὶ ἐλκύσωσι τὴν συμπάθειαν, τόν σεβασμόν. Ὁ Κύριος συνιστᾷ νά νίπτωνται καὶ νά μυρώνονται οἱ μαθηταί του, ὅταν νηστεύωσι. Νίψιμον καὶ μύρωμα ἔκαμον οἱ σύγχρονοι τοῦ Ἰησοῦ, ὅταν ἐπρόκειτο νά ὑπάγωσιν εἰς γάμον. Τοῦτο θέλει νά δηλώσῃ τὴν μεγάλην χαράν, μέ τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νά κρύπτωσι τὴν ἄσκησιν τῶν οἱ μαθηταί τοῦ Κυρίου.

Θέμα: Περί νηστείας.

Τί είναι ή νηστεία; Έάν συγκεντρώσωμεν τάς περί αὐτῆς γνώμας τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας, τῆς Ἁγίας Γραφῆς, σημερινῶν παιδαγωγῶν, ἠθικολόγων καί ἰατρῶν, θά ἴδωμεν ὅτι ή νηστεία εἶναι σπουδαῖος θεσμός ἔχων ὅλα τά προσόντα τοῦ ἀκμαιοτάτου ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ ἥτοι σῶμα καί δόξαν. Ἄς ἴδωμεν καί ταῦτα εἰς τήν νηστείαν.

Α΄.

Τό Σῶμα τῆς νηστείας. Εἰς κάθε σῶμα ἐξετάζονται κυρίως τρία πράγματα ὠρισμένη ἡλικία, ἠθική, καί ὑγεία. Ἡ ἡλικία τῆς νηστείας Ἐμφανίζεται πρῶτον εἰς τόν Ἀδάμ καί τήν Εὐάν ὡς ἐντολή τοῦ Θεοῦ 5—6 χιλιάδες χρόνια πρό Χριστοῦ. Ἐμφανίζεται εἰς τόν Μωϋσῆν 1500 χρόνια πρό Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ἐνήστευσε 40 ἡμέρας, πρίν λάβῃ τόν νόμον ἐπί τοῦ ὄρους Σινᾶ. Ὁ Δανιήλ διά τῆς νηστείας ἐστόμωσε τούς ἐπί ἐπτά ἡμέρας νήστεις λέοντας, ὅταν ἐρρίφθη εἰς τόν λάκκον τῶν λεόντων καί δέν ἐθίγη ὑπ' αὐτῶν. Οἱ τρεῖς παῖδες ἐν καμίνῳ διά τῆς νηστείας ἐφάνησαν ὠραῖοι εἰς τά ὄμματα τοῦ Ναβουχοδονόσορος καί δέν ἐθίγησαν ὑπό τῆς πυρᾶς τῆς καμίνου.

Ὁ Πρόδρομος ἦτο ἀσκητής, ὁ Κύριος ἐνήστευσε 40 ἡμέρας καί ῥητῶς συνέστησε τήν νηστείαν λέγων· «τό γένος τοῦτο» τῶν δαιμόνων «οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μή ἐν προσευχῇ καί νηστεία». Ἀλλά καί εἰς τήν περικοπήν ταύτην συνιστᾶ καί πάλιν τήν νηστείαν. Ὁ πρῶτος μετά τόν ἕνα, ὁ ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν Παῦλος ὁμολογεῖ, ὅτι ἦτο «ἐν νηστείαις πολλάκις». Ἐπειτα ἔρχεται ἡ σειρά τῶν ἀσκητῶν, ἐρημιτῶν, μοναχῶν, οἱ Βασίλειοι, οἱ Γρηγόριοι, οἱ Χρυσόστομοι, οἱ ὁποῖοι ἐτήρησαν τήν νηστείαν. Γενικῶς δέ μέχρι τῆς ἐκρήξεως τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου 1914, ἡ νηστεία ἦτο παρ' ἡμῖν θεσμός ἀξιοσέβαστος. Μετά ταῦτα ἐχαλαρώθη ὁ θεσμός οὗτος λόγω ἴσως τῆς ἐπιμιξίας τῶν Ἐθνῶν. Ἐπομένως ἡ ἡλικία τῆς νηστείας ἀνέρχεται εἰς 5—6 χιλιάδας χρόνια π. Χ. καί 1900 περίπου μ. Χ. ἦτοι 7—8 χιλιάδες χρόνια ! Ἡ ἡλικία αὕτη εἶναι σοβαρά καί οὐχί εὐκαταφρόνητος προκειμένου νά ἐπιβληθῇ εἰς τάς συνειδήσεις μας.

Ἡ ἠθική βάσις τῆς νηστείας. Ἡ νηστεία εἶναι ἡ γυμναστική τῆς ψυχῆς, ὅπως λέγουσι σπουδαῖοι παιδαγωγοί καί ἠθικολόγοι ῥητῶς. Ἡ νηστεία ἀποτελεῖ τήν ἀδαμαντίνην βάσιν τῆς ἀσκήσεως τῆς βουλήσεως.(1) Καί πράγματι. Ἡ ἐντολή «μή φάγῃς» καί τό περιεχόμενον τῆς ἐντολῆς ταύτης «μή φάγῃς κρέας κλπ.», πράγματα τά ὁποῖα κολακεύουν τήν γεῦσιν καί τόν οὐρανίσκον, θίγουσι τόν ψυχικόν ἐγωϊσμόν, καί τόν σωματικόν ἡδονισμόν. Ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐντολῆς ταύτης ταπεινώνει τήν ψυχήν καί ἀσκεῖ τήν βούλησιν εἰς τήν κυριαρχίαν ἐπί τοῦ ἑαυτοῦ μας. Ὅτι ἡ διπλή αὕτη μορφή τῆς ἐντολῆς ταύτης εἶναι σπουδαία ἄσκησις τῆς βουλήσεώς μας, φαίνεται ἐκ τοῦ ὅτι φαγητά πασχαλινά τρωγόμενα εἰς ἡμέρας νηστείας ὑπό ἀνθρώπων ἐχόντων ἀκόμη συνείδησιν τῆς ἀπαγορευτικῆς ἐντολῆς εἶναι νοστιμώτερα παρά ἐάν κατελύοντο ἄλλας ἡμέρας. Τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ κατάλυσις τῆς νηστείας εἶναι κατάλυσις ἀπηγορευμένου καρποῦ.

Ἡ ὑγεία. Ἡ νηστεία εἶναι ὑγεία. Πόσον ὑγιεινή εἶναι ἡ πραγματική νηστεία, φαίνεται καί ἐκ τῶν σημερινῶν ἀκόμη ἰατρῶν, οἱ ὁποῖοι ἄνευ θρησκευτικῶν προϋποθέσεων συνιστοῦν τήν νηστείαν εἰς διαφόρους παθήσεις σωματικᾶς, εἰς δέ

τούς υγιείς τήν φρουτοφαγίαν, ἄλλοι δέ καί θεραπείας διαφόρων σωματικῶν νόσων ὑποδεικνύουν διά κερασοθεραπείας, σταφυλοθεραπείας, χυλοθεραπείας κλπ. Ἡ σύστασις τῶν βιταμινῶν διά τήν ἀποτοξίνωσιν τοῦ ὀργανισμοῦ καί ἡ παντελής ἀσιτία εἰς παχύσαρκους εἶναι σύστασις ὄχι θεολόγων, ἀλλ' ἰατρῶν.

Ἐπομένως ἡ νηστεία εἶναι ἡλικίας ἀξιοσεβάστου, ἠθικῆς βαρύτητος πρώτου μεγέθους καί αἷτιον υἰγείας διά τόν ὀργανισμόν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ νηστεία εἶναι φάρμακον. Ὁ Χρυσόστομος ὁμως παρατηρεῖ, ὅτι ὅσονδήποτε σπουδαῖον φάρμακον καί ἄν εἶναι δέν εἶναι ἡ αὐτή δι' ὅλους, ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς υἰγεινῆς καταστάσεως τοῦ ἀνθρώπου. Διά τοῦτο πρέπει νά προσέχωμεν κατά τόν ἴδιον πατέρα, τόν χρόνον, τόν τρόπον, τό ποσόν. Ἰδού τό σῶμα τῆς νηστείας. Ἀλλά ἀνωτέρα τοῦ σώματος τῆς νηστείας εἶναι ἡ δόξα ταύτης.

Β'.

Ἡ δόξα τῆς νηστείας.

Αὕτη εἶναι οἱ πατέρες, οἱ ὁποῖοι τήν ἔζησαν, ἡ νηστεία τῶν παθῶν, ἡ ὁποία τήν στεφανώνει καί αἱ δύο πτέρυγες αὐτῆς προσευχή καί ἐλεημοσύνη. Καί ἡ νηστεία ἔχει μέλη ωραιότατα ἔχει Μωϋσῆν, τρεῖς παῖδας ἐν καμίνῳ, προφήτην Ἡλίαν, Πρόδρομον, Ἀποστ. Παῦλον, Χρυσόστομον, Βασίλειον, Γρηγόριον, ἀσκητάς, Μέγαν Ἀντώνιον, ἐρημίτας, ἀλλά καί πρό πάντων τιμιώτατον μέλος τόν Χριστόν ὡς κεφαλὴν τῆς. Ὑπάρχουν τιμιώτερα μέλη, ωραιότερα, θειότερα, καί ἀγνότερα ἀπό τούς πατέρας τούτους καί ἰδίως τόν Χριστόν; Ἀσφαλῶς ὄχι.

Ἀλλά ἐάν τά μέλη τῆς νηστείας εἶναι τόσον ωραῖα, ὁ στέφανός τῆς εἶναι ἐξ ἴσου ωραῖος. Καί ποῖος εἶναι οὗτος; Ὁ Χρυσόστομος λέγει: «Δέν πρέπει νά νηστεύῃ μόνον τό σῶμα μας, ἡ κοιλία μας, τό στόμα μας ἐκ τῶν ὑλικῶν φαγητῶν, ἀλλά καί αἱ ἄλλαι αἰσθήσεις μας ἐκ τῶν κακιῶν». Καί συγκεκριμένως ὁ αὐτός πατήρ συνεχίζει: «νηστεύεις οἶνον καί ὁμως θυμώνεις. Νηστεύεις κρέατα ἰχθύων καί ἄλλων χερσαίων ζῶων καί ὁμως ἐμπηγνύεις τήν γλῶσσαν σου εἰς τήν ὑπόληψιν τοῦ ἀδελφοῦ σου. Νηστεύεις τό γάλα καί ὁμως τήν μητέρα σου, ἡ ὁποία σέ ἔθρεψε μέ τό γάλα τῆς, ἐντρέπεσαι νά τήν εἴπῃς μητέρα, τήν ὑβρίζεις, τήν κακοποιεῖς. Νηστεύεις τό ἔλαιον καί ὁμως τόσον στενοχωρεῖς τούς ὑφισταμένους σου καί πιέζεις αὐτούς, ὥστε στραγγίζεις ἀπ' αὐτούς ὄχι μόνον τό ἔλαιον των, ἀλλά καί τό αἷμα των».

Νηστεύεις τό βούτυρον, τό ὁποῖον εἶναι ὁ ἀφρός τοῦ γάλακτος καί τό ὁποῖον γάλα εἶναι ἀφρός τῆς σαρκός τοῦ ζώου, δέν νηστεύεις ὁμως τόν πονηρόν ὀφθαλμόν, ὁ ὁποῖος διά τῆς ὀφθαλμομοιχείας πίνει τόν ἀφρόν τοῦ γάλακτος τῆς σαρκικῆς ἀμαρτίας. Δέν θέλεις νά ἀκούσης περί καταλύσεως φαγητῶν, ὅταν νηστεύῃς, καί

ὅμως ἡ ἀκοή σου εἶναι πρόθυμος νά ἀκούσῃ διαβολάς καί συκοφαντίας τοῦ ἀδελφοῦ σου. Πρέπει ἐπομένως νά νηστεύωσιν ὀφθαλμοί, ἀκοή, χεῖρες καί πόδες. Τά στολίσματα λοιπόν τοῦ στεφάνου τῆς νηστείας εἶναι ἡ καθαρότης τῶν ὀφθαλμῶν, ἡ ἀγνότης ἀκοῆς, ἡ ἀποχή ἀδικιῶν διά τῶν χειρῶν γενομένων, ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν ποδῶν μας ἀπό οἴκους ἀνοχῆς, ἡ κατάπαυσις τῆς γλώσσης μας ἀπό κατάκρισιν καί διαβολήν. Ἴδού καί ὁ στέφανος τῆς νηστείας, αἱ ποικίλαι ἀρεταί. Αὗται εἶναι τόσον σπουδαῖαι, ὥστε εἶναι δυνατόν νά ὑπάρχωσιν, ὅταν διά λόγους ὑγείας δέν δύναται νά ἐφαρμοσθῇ ἡ τῶν ὑλικῶν φαγητῶν νηστεία.

Πλησίον ὅμως τῆς ὠραιότητος τῶν μελῶν τῆς νηστείας τῶν ὠραιοτάτων κοσμημάτων τοῦ στεφάνου της, τῶν διαφόρων ἀρετῶν, ὑπάρχουν πρὸς δόξαν τῆς νηστείας καί αἱ δύο πτέρυγες ταύτης, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἡ προσευχή καί ἡ ἐλεημοσύνη. Καί πράγματι. Ἡ νηστεία χωρὶς τὴν προσευχήν, ὁμοιάζει πρὸς δένδρον χωρὶς χυμόν, ἐπομένως εἶναι κούτσουρο! Ἡ νηστεία ἔχει τὸν σκοπὸν νά μᾶς ἀναβιβάσῃ διά τῆς προσευχῆς εἰς τὸν Θεόν κάμνουσα τὸ σῶμα μᾶς ἐλαφρότερον, ἵνα πετάξῃ διά τῆς νηστείας πρὸς τὸν Δημιουργόν μας. Ἐπομένως ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος νηστεύει, ἀλλὰ δέν προσεύχεται, οὐδόλως αἰσθάνεται τὴν ὠφέλειαν ἐκ τῆς νηστείας!

Ἄλλ' ἐάν ἡ νηστεία εἶναι βοηθητικὸν μέσον τῆς προσευχῆς, ἐξ ἴσου βοηθητικὸν τῆς προσευχῆς καί σκόπιμον της νηστείας μέσον εἶναι ἡ ἐλεημοσύνη. Ὁ ἄνθρωπος νηστεύει ὄχι μόνον διά νά πετάξῃ μέ τὴν προσευχήν, ἀλλὰ καί νά εὕρῃ ἐκ τῆς νηστείας του περισσευμά τι διά νά βοηθήσῃ τοὺς πτωχοὺς. Ἐκεῖνος λοιπόν ὁ ὁποῖος νηστεύει, ἀλλὰ δέν ἐλεεῖ, ἀμαρτάνει, διότι ἀποφεύγει ἓνα ἐκ τῶν κυρίων σκοπῶν τῆς νηστείας, τὴν ἐλεημοσύνην. Ὁ Χρυσόστομος τονίζει ἐπ' αὐτοῦ ἐπιγραμματικῶς τὰ ἑξῆς. «Αἱ 5 μωραὶ παρθένοι ἂν καί παρθένοι ἐτιμωρήθησαν, διότι δέν εἶχον ἐλεημοσύνην. Πόσω μᾶλλον εἶναι ἔνοχοι τιμωρίας ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐφαρμόζουν μικροτέραν ἀρετὴν τῆς παρθενίας τὴν νηστείαν, ἀποφεύγουσιν ὅμως τὴν ἐλεημοσύνην ;» Ἡ ἐλεημοσύνη καί ἡ προσευχή, κατὰ τὸν Ἱερόν Χρυσόστομον, εἶναι αἱ δύο πτέρυγες, διά τῶν ὁποίων θά πετάξωμεν μέ τὸ ἐλαφρόν ἐκ τῆς νηστείας γενόμενον σῶμα μας ὡς πτηνὰ εἰς τὸν οὐρανόν. Καί μέ ὀλίγα λόγια διά τῆς προσευχῆς ἀφιερώνομεν τὴν ψυχὴν μας εἰς τὸν Θεόν, διά τῆς νηστείας τὸ σῶμα μας, διά τῆς ἐλεημοσύνης τὰ ὑλικά μας ἀγαθὰ. Ἴδού ἡ νηστεία κατὰ τὸ σῶμα καί τὴν δόξαν.

Ὁ Ἱπποκράτης ὁ Πατὴρ τῆς Ἰατρικῆς ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 100 ἐτῶν. Ἐρωτηθεὶς δὲ εἰς τί ὀφείλει τὴν μακροζωίαν του, ἀπήντησεν: Οὐδέποτε ἐσηκώθηκα ἀπὸ τὸ τραπέζι μου χορτάτος. Ἀλλὰ καί σήμερον ὑπάρχουσι Μοναστήρια εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὀνομαζόμενα Μοναστήρια τῶν Τραπιστῶν. Οἱ Μοναχοὶ τούτων ἔχουσιν ἀπόλυτον σιωπὴν, τρέφονται διά τροφῶν φυτικῶν, ἀπέχουσι πασχαλινῶν φαγητῶν

καί κοιμῶνται κατά γῆς ἀπό τάς 7 μέχρι τάς 2 τοῦ μεσονυκτίου. Οἱ μοναχοί οὗτοι φθάνουσι εἰς μεγάλην ἡλικίαν, εἶναι ὑγιέστατοι καί πολλοί ἐξ αὐτῶν ἐθεραπεύθησαν ὅταν εἰσῆλθον εἰς τήν Μονήν ἐξ ἀσθενειῶν, τάς ὁποίας εἶχον πρὶν εἰσελθῶσιν. Ἰδέ Spirago σελίδα 544.

Ἄς μάθωμεν λοιπόν νά νηστεύωμεν.

Περί θησαυρισμοῦ. (Ματθ. ΣΤ΄ 19-24)

«Μή θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυρούς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σῆς καί βρῶσις ἀφανίζει καί ὅπου κλέπται διορύσσουσι καί κλέπτουσι. Θησαυρίζετε δέ ὑμῖν θησαυρούς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σῆς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει καί ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν, οὐδέ κλέπτουσι. Ὅπου γάρ ἐστὶν ὁ θησαυρός ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καί ἡ καρδία ὑμῶν. Ὁ λύχνος τοῦ σώματος ὁ ὀφθαλμός ἐστίν· ἐάν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς ᾖ, ὅλον τό σῶμα σου φωτεινόν ἔσται· ἐάν δέ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ᾖ, ὅλον τό σῶμα σου σκοτεινόν ἔσται. Εἰ οὖν τό φῶς τό ἐν σοί σκότος ἐστί, τό σκότος πόσον; Οὐδεὶς δύναται δυσί κυρίοις δουλεύειν· ἢ γάρ τόν ἓνα μισήσει καί τόν ἕτερον ἀγαπήσει ἢ ἐνός ἀνθέξεται καί τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καί μαμωνᾷ».

Ὁ ἄνθρωπος προσκολλᾶται εἰς τά ὑλικά ἀγαθά, ἄν καί ταῦτα εἶναι πρόσκαιρα, διότι εἶναι παρόντα. Ἀδιαφορεῖ διά τά ἐπουράνια ἀγαθά, ἄν καί εἶναι αἰώνια, διότι εἶναι ἀπόντα. Ἐφαρμόζει δηλαδή ὁ ἄνθρωπος τό «κάλλιο ἓνα καί στό χέρι, παρά δέκα καί καρτέρει». Ὁ Κύριος διά νά μᾶς πείσῃ νά ἀδιαφορῶμεν εἰς τά ἐπίγεια καί νά προσκολλώμεθα εἰς τά οὐράνια ἀγαθά, ἀφιερώνει τήν περικοπήν ταύτην. Ἄς ἴδωμεν τάς κακίας καί ἀρετάς ἐπιγείων καί οὐρανίων θησαυρῶν.

A.

Ἐπίγεια ἀγαθά. Ταῦτα φθείρονται καί φθείρουν. Φθείρονται τά ἴδια καί φθείρουν τόν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου. Πράγματι.

1ον.

Φθείρονται! Ὁ Κύριος λέγει· «μή θησαυρίζετε θησαυρούς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σῆς καί βρῶσις ἀφανίζει καί ὅπου κλέπται διορύσσουσι καί κλέπτουσι». Σῆς εἶναι ὁ σκῶρος καί πᾶν ζωύφιον ἐξωτερικόν, τό ὁποῖον κατατρώγει ἐνδύματα, ξύλα ἐπίπλων, καρπούς κλπ. Βρῶσις δέ εἶναι ἡ σκωρία ἢ σῆψις καί πᾶν εἶδος ἐσωτερικῆς φθορᾶς εἰς τά διάφορα ἀγαθά μας. Ἐπειδή ὅμως τά διάφορα χρυσᾶ νομίσματα δέν ὑπόκεινται εἰς σκῶρον ἢ σκώριαν, ὁ Κύριος θέτει ἄλλον ἐχθρόν τούτων, τούς κλέπτας, οἵτινες διορύσσουσι καί κλέπτουσι ἤτοι κάμνουν διάρρηξιν καί ἀφαιροῦν τά τιμαλφῆ ἀντικείμενα. Ἀλλά κλέπται τῶν τιμαλφῶν δέν εἶναι μόνον οἱ κρυφοί διαρρηκταί, ἀλλά καί οἱ φανεροί ποικίλοι λησταί, οἱ ὁποῖοι διά διαφόρων τεχνικῶν

ὑποτιμήσεων ἢ ἀνατιμήσεων τῆς λίρας κλέπτουν ἄλλοτε μὲν τὴν ἀξίαν τῆς λίρας ἄλλοτε δὲ τὴν ἀξίαν τῶν ἐμπορευμάτων.

Τελευταῖος ὅμως ἐχθρὸς τῶν χρυσαφικῶν εἶναι αὐτός ὁ ἴδιος ὁ κάτοχος, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς πολυχρονίου χρήσεως τῶν τιμαλφῶν καὶ τῆς συνηθείας αὐτῶν ἐξαφρίζει ἀρκετὸν μέρος ἐκ τῆς ἀξίας τῶν, διότι δέν ἐκτιμᾷ αὐτά τόσον μετὰ δεκαετίαν, ὅσον ἐλαχταροῦσεν αὐτά κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀποκτήσεως τῶν. Ἐπομένως ἐχθροὶ τῶν ὑλικῶν μας ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα φθειρόνται εἶναι ζωῦφια ἀόρατα, χρόνος πανδαμάτωρ, ἄνθρωποι κακοὶ καὶ ἡμεῖς!

2ον).

Ἡ πλεονεξία τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν φ θ ε ί ρ ε ι τὸν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἰδοὺ. Ὁ Κύριος βεβαιοῖ ῥητῶς· «ὁ λύχνος τοῦ σώματος ἐστὶν ὁ ὀφθαλμὸς». Ὁ ὀφθαλμὸς εἶναι διὰ τὸ σῶμα, ὅ,τι ὁ λύχνος διὰ τὸν ὅλον ἄνθρωπον. «Ἐάν οὖν ὁ ὀφθαλμὸς σου ἀπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμα σου φωτεινὸν ἔσται. Ἐάν δὲ ὁ ὀφθαλμὸς σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμα σου σκοτεινὸν ἔσται». Ὅπως δηλαδὴ ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τὸ λυχνάρι, διὰ τοῦ ὁποίου βλέπει οὗτος τὸ σῶμα του καὶ τὰ περίξ τοῦ σώματός του, τὸν ὀρατὸν κόσμον γενικῶς, κατὰ παρόμοιον τρόπον καὶ ὁ νοῦς εἶναι ὁ λύχνος τῆς ψυχῆς. Ὅταν εἶναι «ἀπλοῦς» ὑγιῆς ὁ ὀφθαλμὸς μας καὶ φωτίζεται ὑπὸ τοῦ ἡλίου, βλέπομεν ὅλον τὸ σῶμα μας, ἐνῶ ὅταν ὁ ὀφθαλμὸς μας εἶναι «πονηρὸς» ἤτοι βλαμμένος, γύρω μας ὑπάρχει σκότος. Κατὰ παρόμοιον τρόπον καὶ ὁ λύχνος τῆς ψυχῆς μας ὁ νοῦς, ὅταν μὲν εἶναι ὑγιῆς φωτιζόμενος ὑπὸ τοῦ Οὐρανίου φωτός, μακρὰν τῆς προσκολλήσεως τῶν ἐπιγείων, φωτίζει τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ψυχῆς μας, ἐνῶ ὅταν δέν φωτίζεται ὑπὸ τοῦ οὐρανίου φωτός, ἔχει πάθη βλάβην, ἰδίως διὰ τοῦ πάθους τῆς φιλαργυρίας καὶ δέν βλέπει. Ἐν τιαύτῃ περιπτώσει λέγει ὁ Κύριος· «εἰ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστί» ἐάν ὁ φωτισμένος νοῦς σκοτισθῇ, «τό σκότος πόσον;» τὰ σκοτεινά πάθη, τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν εἰς τὴν ψυχὴν μας ὑπὸ τῆς πλεονεξίας ὠθούμενα ἐπαναστατοῦν καὶ γίνονται σκοτεινότερα.

Ὅτι ἡ φιλαργυρία σκοτίζει τόν νοῦν τοῦ ἀνθρώπου φαίνεται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ φιλάργυρος δέν βλέπει τί ἔχει, ἀλλά τί τοῦ λείπει. Καί ἐπειδή, ὅσα πολλά καί ἄν ἔχη, κάτι θά τοῦ λείπη, δέν αἰσθάνεται ἐκεῖνα τά ὅποια ἔχει, ἀλλά λαχταρᾷ τό ἐλάχιστον, τό ὅποιον τοῦ λείπει. Διά τοῦτο βλέπετε ἀνθρώπους πλουσίους καί ἀδελφούς, οἱ ὅποιοι φιλονικοῦν, ἔχουν θανάσιμον μῖσος δι' ἓνα πῆχυν τόπον. Βλέπετε συνοίκους εὐπόρους, οἱ ὅποιοι τρέχουν εἰς τά δικαστήρια διά τήν διαφοράν ἐνός νεροχύτου. Βλέπετε γείτονας εὐκαταστάτους, οἱ ὅποιοι ἔχουσι χρόνια ὀλόκληρα νά ἀνταλλάξουν τήν «καλημέρα» τοῦ Θεοῦ διά οἰκονομικᾶς διαφοράς ἐλαχίστας. Ὀλίγον εἶναι αὐτό τό σκότος εἰς τόν νοῦν τοῦ φιλαργύρου; Πόσα πάθη δέν ἐπαναστατοῦν ἐντός των; Πόσαι ἐχθρότητες, μίση, ζηλοτυπία, χαιρεκακία, ἐγωῖσμοί ἐξ αἰτίας τῆς φιλαργυρίας των!

Ἡ πλεονεξία τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν φθείρει τόν ἀνθρωπον, ἀφ' οὗ πρῶτον φθαρῶσιν αὐτά. Ἀλλά ἐχθρός τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν δέν εἶναι μόνον τά ζώψια, ὁ χρόνος, οἱ κακοί ἀνθρωποι, ὁ ἴδιος ὁ φιλάργυρος, ἀλλά καί ὁ μεγαλύτερος φιλάργυρος, ὁ Ἰούδας ἦτο ἐχθρός τῶν χρημάτων, διότι οὗτος ἐπέταξε τά ἀργύρια, διά τά ὅποια ἐπρόδωσε τόν Χριστόν.

Ὁ Χριστός ἐγεννήθη καί ἀπέθανε πάμπτωχος, ἵνα δείξη τήν περιφρόνησίν του εἰς τά ὑλικά ἀγαθά. Ἐπομένως ἐχθροί τῆς προσκαίρου ταύτης ὑλης εἶναι ζώψια, χρόνος, κακοί ἀνθρωποι, ὁ ἴδιος ὁ ἀνθρωπος, ὁ φιλάργυρος Ἰούδας, ὁ Χριστός, ἐπομένως ὀλόκληρος ὁ κόσμος. Ἰδού τά χαρακτηριστικά οἱ ἐχθροί τῶν ἐπιγείων θησαυρῶν!

B.

Οὐράνια ἀγαθά. Ἐάν τά ἐπίγεια ἀγαθά φθείρουν καί φθείρωνται, τά οὐράνια ἀγαθά εἶναι ἄφθαρτα ἐκεῖ, εὐγενικά ἀπό ἐδῶ.

Μάλιστα! 1ον. Εἶναι ἄφθαρτα, ἄνευ σκωλήκων καί ζωῶν τῆς γῆς· ἐκεῖ ὑπάρχει δόξα ἄφθαστος καί ὅπως λέγει ὁ Κύριος ῥητῶς «οὔτε σῆς, οὔτε βρῶσις ἀφανίζει καί ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδέ κλέπτουσιν». Ἀντί τοῦ πανδαμάτορος χρόνου ἐδῶ, ἡ αἰωνιότης ἐκεῖ, ἡ ὅποια δέν γεννᾷ τήν μόνοτονίαν, διότι αἰώνιον ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ εἶναι τό πάντοτε καινούργιο. Ἀντί τῶν ἐδῶ πολλάκις ἀδίκων νόμων, ἐκεῖ ὑπάρχει «πόλις ἐν ἧ δικαιοσύνη κατοικεῖ». Ἐδῶ ὁ πλοῦτος φορολογεῖται, ἐκεῖ ἀμείβεται, ὅπως λέγει ὁ Κύριος ῥητῶς «ἐπί ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπί πολλῶν σέ καταστήσω, εἴσελθε εἰς τήν χαράν τοῦ Κυρίου σου». Ἐδῶ ὑπάρχουν ἄστεγοι ἢ ἐνοικιοστάσιον χάριν τῶν ἀστέγων, ἐκεῖ οὔτε ἐνοικιοστάσιον, οὔτε ἄστεγοι, διότι κατά τήν διαβεβαίωσιν τοῦ Κυρίου «ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Πατρός μου πολλάί μοναί εἰσίν». Ἀντί τῆς ἐδῶ μερικῆς καί σχετικῆς γνώσεως, ἐκεῖ ὑπάρχει ἡ

πλήρης γνώσις, ή ὄρασις τοῦ Θεοῦ καθώς ἐστίν.

Τά ἐπουράνια ἀγαθά δέν εἶναι μόνον αἰώνια ἐκεῖ, ἀλλά καί 2) εὐγενικά ἀπό ἐδῶ. Πράγματι. Ὁ Κύριος μᾶς τό βεβαιοῖ λέγων «ὅπου γάρ ἐστίν ὁ θησαυρός ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καί ἡ καρδία ὑμῶν». Ἐνταῦθα «καρδία» σημαίνει ὀλόκληρον τόν ἄνθρωπον, ἐπομένως τόν νοῦν του, τό συναίσθημα καί τήν θέλησίν του. Κατά συνέπειαν ὁ νοῦς, ἡ καρδία καί ἡ θέλησις τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἔχει θησαυρούς εἰς τόν οὐρανόν, εἶναι οὐράνιοι. Καί συγκεκριμένως : Ὁ νοῦς τοῦ πιστοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει θησαυρούς εἰς τόν οὐρανόν, εἶναι φωτεινός ὡς ἐξῆς. Ὁ φιλάργυρος συγκεντρώνει χρήματα καί ὁ πλεονέκτης κτήματα διά τόν ἑαυτόν τῶν καί ὅμως θά τά ἀφήσουν εἰς ἄλλους ἴσως καί εἰς τους ἐχθρούς τῶν. Ὁ θησαυρίζων ἐν οὐρανῷ σκορπίζει εἰς τούς ἄλλους καί θά τά εὖρη πολλαπλάσια εἰς τόν οὐρανόν διά τόν ἑαυτόν του. Δέν εἶναι λοιπόν σοφός ὁ θησαυρίζων ἐν οὐρανῷ, διότι τελικῶς τά σκορπιζόμενα θά ἔλθουν εἰς τήν ἐξουσίαν του, ἐν ᾧ ὁ θησαυρίζων ἐπί γῆς συγκεντρώνει διά τόν ἑαυτόν του καί ὅμως τά ἀφίνει χωρίς νά θέλη εἰς τούς ἄλλους;

Ὁ θησαυρίζων ἐν οὐρανῷ δέν εἶναι μόνον σοφός διά τόν λόγον τοῦτον, ἀλλά καί διά τήν ἀσφάλειαν τῶν ὑλικῶν του ἀγαθῶν. Ὁ οὐρανός δηλαδή εἶναι ἡ καλυτέρα τράπεζα, ἡ ὁποία ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει οὐδέποτε χρεωκοπεῖ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τάς ἐπιγείους τράπεζας, αἵτινες ὅσονδήποτε μεγάλαι καί ἄν ἦσαν, ἦλθεν ἐποχή, ὅτε ἐχρεωκόπησαν. Ὁ θησαυρίζων ἐν οὐρανῷ δέν εἶναι μόνον σοφός, ἀλλ' ἀναπτύσσει καί τοσαῦτα εὐγενῆ αἰσθήματα, ὥστε εἶναι ἀγαπητός καί ἐδῶ ὄχι μόνον ὑπό φίλων, ἀλλά καί ὑπό ἐχθρῶν του, διότι γνωρίζει νά βοηθῇ ὄχι μόνον φίλους ἀλλά καί ἐχθρούς του. Ὁ θησαυρίζων ἐν οὐρανῷ εἶναι ἀγαπητός εἰς αὐτήν τήν ζωήν ἀπό ὅλους τούς ἀνθρώπους. Ἐάν ἡ σοφία του εἶναι διά τόν ἑαυτόν του, ἡ εὐγένειά του εἶναι διά τούς ἄλλους. Ἀγαπᾶται διά ταύτην ὄχι μόνον ὑπό φίλων καί ἐχθρῶν ἀλλά καί ὑπό τῶν ἀγγέλων. Μεγάλη ἡ σοφία του, μεγάλη ἡ εὐγένειά του.

Ἡ ἐξύψωσις ὅμως τοῦ θησαυρίζοντος ἐν οὐρανῷ δέν εἶναι μόνον εἰς τόν νοῦν καί τήν καρδίαν του, ἀλλά καί εἰς τήν θέλησίν του, διότι εἶναι ὁ ἠρωϊκώτερος τῶν ἀνθρώπων. Πόσον ἠρωϊκός εἶναι οὗτος φαίνεται ἐκ τοῦ ὅτι δέν ἐλκύεται ἐκ τοῦ παρόντος καί τῶν θελγήτρων αὐτοῦ, εἰς τά ὅποια εὐρίσκονται τά ὑλικά ἀγαθά, οὔτε ἐμποδίζεται ἐκ τῆς ἀπουσίας τῆς μελλούσης ἀμοιβῆς. Ἔχει τήν δύναμιν ὁ θησαυρίζων ἐν οὐρανῷ νά διασκελίζη τό «ἕνα καί στό χέρι» καί νά φθάνη εἰς τά «δέκα καί καρτερεῖ» τῶν μελλόντων τοῦ οὐρανοῦ ἀγαθῶν. Ἡ διασκέλισις αὕτη ὅσονδήποτε καί ἄν ἐλκύεται ὑπό τῆς αἰωνιότητος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, ὅσονδήποτε καί ἄν ὠθηται ὑπό τῆς προσκαιρότητος τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν, εἶναι ἠρωϊσμός, διότι ἀδιαφορεῖ διά τό «ἕνα καί στό χέρι» τό ὅποιον εἶναι παρόν τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν καί βλέπει τά «δέκα καί καρτέρει» τῶν οὐρανίων θησαυρῶν, τά ὅποια εἶναι ἀπόντα.

Τέλος ὁ Κύριος θέτει τήν σφραγίδα λέγων· «οὐδεὶς δύναται δυσί κυρίοις δουλεύειν· ἢ γάρ τόν ἕνα μισήσει καί τόν ἕτερον ἀγαπήσει ἢ τοῦ ἐνός ἀνθέξεται καί τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καί Μαμωνᾷ». «Ἀντέχομαι» σημαίνει προσκολλῶμαι στερεῶς. Ἡ θά μισήση λοιπόν τίς τόν πλοῦτον καί θά ἀγαπήσῃ τόν Θεόν ἢ θά κράτησῃ στερεῶς τόν πλοῦτον καί θά καταφρονήσῃ τόν Θεόν. «Μαμωνᾶς» εἶναι λέξις Συριακή καί σημαίνει τό μέρος, ὅπου κρύπτει τις τούς θησαυρούς του. Ἐδῶ δέ σημαίνεται ὁ θεός τοῦ πλούτου τῶν Σύρων. Μέ δύο λόγια ὁ χρυσός καί ὁ Χριστός εἶναι δύο κύριοι ζηλότυποι. Ἐκαστος ἐξ αὐτῶν θέλει ὀλόκληρον τόν ἑαυτόν μας. Ὁ Χριστός μᾶς δίδει περισσότερα ἀπό ὅ,τι μᾶς ὑπόσχεται. Ὁ χρυσός ἀφαιρεῖ καί ἐκεῖνα τά ὅποια ὑπόσχεται, διότι φθείρεται καί φθείρει. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος παρομοιάζει τόν χρυσολάτρην μέ σκύλον δεμένον διά χρυσῶν ἀλύσεων καί γαυγίζοντα. Ὅπως ὁ σκύλος δηλαδή εἶναι δεμένος μέ τήν ἀλυσίδα ἔτσι καί ὁ πλούσιος μέ τά χρήματά του. Ὅπως ὁ σκύλος γαυγίζει διά ξένους θησαυρούς, ἔτσι καί ὁ φιλάργυρος γαυγίζει διά ὑλικά ἀγαθά, τά ὅποια θά ἀφήσῃ εἰς ἄλλους. Τρομερώτατον κατάντημα φιλαργυρίας εἶναι τό ἐξῆς: Κατά τόν Νοέμβριον τοῦ 1848 ἀπέθανε πλησίον τῶν Παρισίων γέρων 75 ἐτῶν, ὀνομαζόμενος Πικάρδος. Οἱ γείτονες, ἐπειδή δέν τόν εἶδον ἐπί ἡμέρας νά ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας του, εἰδοποίησαν τήν ἀστυνομίαν. Ἀστυφύλακες ἐλθόντες ἤνοιξαν βιαίως τήν θύραν καί εἰσῆλθον εἰς τό δωμάτιον τοῦ δυστυχοῦς γέροντος, ὁ ὅποιος ἦτο νεκρός ἐπί στρώματος ἐξ ἀχύρου ἔχων ὡς προσκεφάλαιον μίαν πέτραν. Ὅλα τά ἔπιπλά του ἦσαν ἐν ξύλινον κιβώτιον, τό ὅποιον ἦτο πλήρες χρημάτων, τό ὅποιον εἶχε πλησίον του. Κατόπιν νεκροψίας ἀπεδείχθη, ὅτι ἀπέθανεν ἐκ πείνης. Αἱ ἀρχαί εἰς μάτην ἐζήτησαν νά εὕρωσι κληρονόμους. Ἦτο ἄγνωστος, διότι μετώκησεν ἐξ ἄλλης πόλεως!

Ἄς ἀγαπήσωμεν λοιπόν τούς οὐρανίους θησαυρούς καί οὐχί τούς προσκαίρους

ύλικούς.

(1) Ήθική Άνδρούτσου

Πηγή: agiazoni.gr